

Bemesters van 2017

Alternatieven voor de sleepvoet

De regels voor het uitrijden van drijfmest op veen- en kleigrond worden over 2,5 jaar aangescherpt en dus zijn fabrikanten op zoek naar alternatieven voor de sleepvoetbemester. Wat kunnen we verwachten?

Tekst en foto's: Albert van der Horst

De sleepvoetbemester die de drijfmest tussen het gras op de grond brengt, heeft zijn langste tijd gehad op klei- en veengrond. Vanaf 2017 worden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) de regels voor het uitrijden van drijfmest aangescherpt. Concreet betekent het dat de mest op klei- en veengrond niet langer op, maar in de grond moet worden gebracht en daarmee is het lot van de sleepvoetbemester bezegeld. Hoewel? Als de mest met een slang – en dus verdund met water – wordt aangevoerd, mag de sleepvoetbemester na 2017 nog wel worden gebruikt.

Maar niet alle percelen lenen zich voor het bemesten met slangaanvoer: ze zijn te klein of er zitten rare hoeken in, iets dat het uitrijden met een aanvoerslang lastig maakt. Maar ook een bemester met een (schijf)kouter stuit op veel weerstand bij veehouders op veengrond. Immers een (schijf)kouter maakt een gleuf in de zode en dat tast de draagkracht van de grond aan. Daarnaast heb je op veengrond nog het risico dat de zode uitdroogt en het probleem van stronken.

Wasgoed

Op twee trainingdagen bemesten voor loonwerkers en veehouders in Langerak en Bunschoten, georganiseerd door de loonwerkersorganisatie Cumela, PPP Agro Advies, VIC en LaMi, werd stilgestaan bij deze problematiek. Volgens Jan Huijsmans van Wageningen UR, kan een deel van de emissie worden beperkt door de mest uit te rijden onder gunstige omstandigheden. "Ik zeg wel eens als de was buiten snel droogt, is het wat emissie betreft ongunstig om

mest uit te rijden. En als je dus zoekt naar alternatieven, dan moet je inspelen op factoren die de emissie beperken. Zo moet je onder meer proberen om het contact tussen de mest en de lucht te verkleinen. Dat doe je door de mest in de grond te brengen. Het verdunnen van de mest met water, zoals dat met de slangaanvoer gebeurt, is ook een mogelijkheid."

Aanzuren

Ook wijst Huijsmans op de mogelijkheid om de mest aan te zuren. Door de zuurgraad van de mest te verlagen, wordt (een deel van) de vluchtige ammoniakstikstof omgezet in ammonium dat niet vervluchtigt.

Bezoekers van de trainingsdag in Bunschoten zagen onder meer de vondst van veehouder Klaas Wolters, de Green Duo. Het is een tweedelige tank (10.000 liter water en 4.800 liter water) met twee spuitmonden en omgekeerde ketsplaten, die de uitgereden mest voorzien van een flinke waterdouche. Idee is dat het water het gras schoonspoelt – en de mest dus niet in de kuil terecht komt – en de mest wordt verdund, zodat de emissie beperkt blijft. Wolters heeft voor het gebruik van zijn vondst een tijdelijke ontheffing gekregen. Een andere noviteit was een experimentele machine van Schuitemaker. Die fabrikant liet een combinatie van een Robustatankwagen achter en een zwavelzuurtank voorop de trekker zien, waarmee de mest op het moment van uitrijden wordt aangezuurd. Een groot voordeel hiervan is dat veel minder zuur nodig is om ammoniakstikstof om te zetten in minerale stikstof dan voorheen bij het aanzuren in de put.

Volgens een zegsman van Schuitemaker is 1,5 tot 2 liter zwavelzuur per kuub mest al voldoende. Maar zwavelzuur is een gemeen goedje en dus heeft Schuitemaker de tank in een stevige kooiconstructie geplaatst. Deze zomer worden de resultaten bekend van tien haalbaarheidsonderzoeken die worden gehouden in het kader van een innovatiewedstrijd naar technieken met een grote emissiereductie. Drie of vier projecten krijgen vervolgens een subsidie van 4,5 ton om een prototype te ontwikkelen, aldus Hans Verkerk van loonwerkersorganisatie Cumela.

Verkeerd afgesteld

Ook met de technieken van vandaag de dag is de emissie nog flink terug te dringen, aldus Sjon de Leeuw van PPP Agro Advies. "Vaak zie je dat de omstandigheden voor het uitrijden niet gunstig zijn en dikwijls zijn de machines verkeerd afgesteld." Om de bezoekers te tonen hoe het dan wel moet, waren een achttal fabrikanten uitgenodigd om acte de presence te geven. De meeste machines leverden heel aanvaardbaar werk. Maar de afstelling van de machine is mensenwerk, zo bleek. Zo reed een van de wagens een halve baan zonder dat de chauffeur de verdeler had ingeschakeld en dan wordt de mest niet gelijkmatig over alle elementen verdeeld. Een ander gaf te weinig druk op de elementen waardoor vooral in trekkerssporen de mest breder uitliep dan de toegestane strook van 5 cm. Maar met een andere instelling (meer druk, de bemester meer lager of meer achterover afgesteld) kon met alle machines aanvaardbaar werk worden geleverd. 



Scan de foto met de AgriMedia app om de machine in actie te zien. Voor download app, zie ook pagina 2.

< Schuitemaker heeft voorop de trekker een zwavelzuurtank gebouwd, zodat de mest aangezuurd kan worden op het moment van toedienen.

Vooraf in wielsporen moet goed druk op de elementen worden gegeven om een gleuf in de zode te maken.

